

DE NOMENCLATUUR VAN *ERODIUM* *CICUTARIUM* L'HÉR.

door

CH. H. ANDREAS (Groningen).

Nu in dit nummer van het Nederlandsch Kruidkundig Archief het artikel „De inheemsche *Erodia* van Nederland” werd afgedrukt, leek het moment gekomen om enkele veranderingen — en vermoedelijk verbeteringen — in de nomenclatuur van *Erodium cicutarium* aan te brengen, waarvan het voor en tegen in de loop van 1946 kon worden afgewogen, n.l. sedert genoemd werkje aan het begin van dat jaar als dissertatie verscheen.

Het betreft hier alleen *Erodium cicutarium* L'Hér. en daarom willen wij ons uitsluitend met deze soort bezighouden.

In de dissertatie waren wij tot de conclusie gekomen dat *E. cicutarium*, *E. pimpinellifolium* en *E. neglectum* onzer flora's tot één soort vereenigd moesten worden en dat deze soort de naam *Erodium cicutarium* L'Hér. moest dragen. Zij werd verdeeld in twee ondersoorten, subsp. *arvale* en subsp. *dunense*, waarvan de laatste identiek was met de Nederlandsche duinvorm, die tot die tijd *E. neglectum* B. & S. genoemd was. De beide ondersoorten werden weer in een aantal variëteiten gesplitst; aan alle werden nieuwe namen, dus met auteursnaam ANDREAS, gegeven, hetgeen in sommige gevallen niet zonder aarzeling was gebeurd en wel voornamelijk daar waar het de gevlekte en ongevlekte variëteit van *Erodium cicutarium* subsp. *arvale* betrof. Immers had W. D. J. KOCH (lit. 4) op een dergelijke wijze *Erodium cicutarium* onderverdeeld, maar er bestond o.i. geen voldoende zekerheid, dat hij dezelfde vormen bedoelde als waarmee wij hier in Nederland te maken hadden, reden waarom wij de genoemde variëteiten als α *typicum* en β *immaculatum* aanduiden en de namen *maculatum* en *immaculatum* van KOCH als synoniemen opnemen. Want dat wij als tusschentrap de ondersoort *arvale* invoerden veranderde aan de rangorde dier variëteiten niets en kon dus geen reden zijn om de geldigheid der namen van KOCH te veronachtzamen.

Door verdere studie der literatuur en van de verspreiding der soorten zijn wij, ondanks misschien nog een kleine onzekerheid, nu echter toch tot de opvatting gekomen dat KOCH's *Erodium*

cicutarium L'Hér. β *maculatum* dezelfde is als onze gevlekte akker-Erodium. En daar zijn naam geldig gepubliceerd is volgt daaruit vanzelf dat de door ons gegeven variëteitsnaam *typicum* overbodig is en dat de naam van de gevlekte akkervorm moet luiden: *Erodium cicutarium* L'Hér. subsp. *arvale* ANDREAS α *maculatum* KOCH.

Met KOCH's var. *immaculatum* is het een iets moeilijker geval. Bij de tegenwoordige omgrenzing en indeeling van *Erodium cicutarium* toch komen daarbinnen twee duidelijk van elkaar te onderscheiden en constant ongevlekte vormen voor, n.l. de ongevlekte akker-Erodium en de z.g. intermediaire duinvorm of subsp. *dunense* (de vroegere *E. neglectum* B. & S.). Op welke van de twee heeft de naam van KOCH betrekking? In de eerste druk van zijn flora (lit. 4) vindt men nog niets over speciale duinvormen en ook van *Erodium neglectum* B. & S. (1920) was toen ter tijd (1837) nog geen sprake. Hoewel volkomen zekere opheldering hieromtrent dus ontbreekt meenen wij toch uit het bovenstaande en uit het feit dat KOCH zelfs niet speciaal de duinen als groeiplaats vermeldt te mogen afleiden, dat wij ook hier met akker-Erodia te doen hebben, zoodat de variëteitsnaam *immaculatum* ANDREAS door die van KOCH vervangen moet worden. De naam van de ongevlekte Erodium der akkers luidt dan: *Erodium cicutarium* L'Hér. subsp. *arvale* ANDREAS β *immaculatum* KOCH.

Literatuur:

1. ANDREAS, CH. H., De inheemsche Erodia van Nederland. Diss. Groningen, 1946.
2. BAKER, E. G. & C. E. SALMON, Some Segregates of *Erodium cicutarium* L'Hér. Journ. of Bot. 58 (1920).
3. International Rules of Botanical Nomenclature (1935).
4. KOCH, W. D. J., Syn. Fl. germ. et helv., ed. 1 (1837).